

Ο Ιουστινιανός κλείνει συνθήκες ειρήνης στην Ανατολή και στρέφεται κατά των κατακτητών της Δύσης. Η αυτοκρατορία φτάνει στα παλιά της σύνορα. Οι μακροχρόνιοι πόλεμοι εξαντλούν το κράτος και το εκθέτουν σε νέους κινδύνους.

Ο Ιουστινιανός αντιμετωπίζει τους εξωτερικούς κινδύνους

- **Υπέγραψε** συνθήκες ειρήνης με τους γείτονες λαούς στο Δούναβη και με τους Πέρσες στην Ανατολή, δίνοντάς τους πολλά χρήματα.
- Έκανε **σκληρούς πολέμους** με τους **Γότθους** και τους **Βανδάλους**.

*

Στους πολέμους αυτούς, που κράτησαν είκοσι περίπου χρόνια, διακρίθηκαν ιδιαίτερα οι στρατηγοί **Βελισάριος** και **Ναρσής**.

Τα αρνητικά

Οι μακροχρόνιοι πόλεμοι:

- **Κούρασαν** τις στρατιωτικές δυνάμεις και **αποδυνάμωσαν** τις φρουρές των συνόρων στο Δούναβη και την Ανατολή.
- **Εξάντλησαν οικονομικά** την αυτοκρατορία και **δυσαρέστησαν τους πολίτες**, που πλήρωναν το κόστος τους.
- **Διευκόλυναν τους Πέρσες** να παραβαίνουν συχνά τις συνθήκες ειρήνης, ζητώντας κάθε φορά περισσότερα χρήματα, και τους βόρειους γείτονες να παραβιάζουν τα σύνορα και να λεηλατούν τα βυζαντινά εδάφη.

Συνέπειες πολέμων

Τα θετικά

- Έδωσαν **δόξα** στον αυτοκράτορα και αύξησαν το **γόητρο** του βυζαντινού κράτους.
- Έφτασαν την αυτοκρατορία **στα παλαιά της σύνορα** και έκαναν τη Μεσόγειο «**βυζαντινή λίμνη**».
- Άνοιξαν τους δρόμους του εμπορίου και της ναυτικής επικοινωνίας με τη Δύση.
- Βοήθησαν να γίνουν στις δυτικές επαρχίες έργα ισάξια με εκείνα της Πόλης και της Ανατολής.

Όλα αυτά ανάγκασαν τον αυτοκράτορα να **στραφεί** ξανά στην **Ανατολή** και ν' αφήσει **εκτεθειμένες** σε νέους κινδύνους τις δυτικές επαρχίες, που με πολλές θυσίες είχε ανακτήσει.